

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 284/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 15/2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou 17. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka požaduje uloženie príkazu okresnému súdu vo veci konať, ako aj priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 3 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je stranou v napadnutom konaní vedenom okresným súdom v procesnom postavení žalovanej 1. Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 15/2013 z 29. novembra 2018 žalobe žalobkyní vyhovel a určil, že do dedičstva po poručiťovi [REDAKOVANÉ] patrí podiel $\frac{1}{2}$ nehnuteľnosti presne špecifikovanej v samotnom rozhodnutí, a zároveň priznal žalobkyniam proti žalovaným náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Na odvolanie bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený ako vecne správny rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 19 Co 65/2019 z 23. januára 2020 (ďalej len „rozsudok z 23. januára 2020“).

4. Proti rozsudku krajského súdu z 23. januára 2020 podala sťažovateľka 1. júna 2020 dovolanie.

5. Uznesením č. k. 7 C 15/2013-350 z 3. júna 2020 (ďalej len „uznesenie z 3. júna 2020“) bola žalovaným uložená povinnosť zaplatiť žalobkyniam náhradu trov konania v sume 1 486,25 eur.
6. Dovolanie sťažovateľky bolo 10. júna 2020 zaslané na vyjadrenie žalobkyniam. Sťažovateľka bola 15. júna 2020 vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Súdny poplatok bol zaplatený 2. júla 2020.
7. Sťažovateľka podala 7. júla 2020 proti uzneseniu okresného súdu z 3. júna 2020 sťažnosť a zároveň požiadala o prerušenie konania v časti rozhodovania o sume náhrady trov konania do právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu o dovolaní.
8. Uznesením okresného súdu č. k. 7 C 15/2013-363 z 24. júla 2020 boli návrh sťažovateľky na prerušenie konania a sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 3. júna 2020 zamietnuté.
9. Spis bol na rozhodnutie o dovolaní predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 14. septembra 2020, ktorý ho vrátil okresnému súdu 22. decembra 2021 z dôvodu, že plná moc na zastupovanie sťažovateľky bola právnu zástupkyňou predložená okresnému súdu v kópii, ako aj z dôvodov nesprávneho vyrubenia súdneho poplatku a neúčinného doručenia dovolania žalobkyniam.
10. Po vrátení spisu okresnému súdu tento 7. januára 2022 opätovne doručoval dovolanie žalobkyniam (právnemu zástupcovi žalobkýň) a 1. marca 2022 sťažovateľku vyzval na zaplatenie doplatku súdneho poplatku v sume 29,50 eur, ako aj na predloženie splnomocnenia udeleného advokátovi na konanie o dovolaní.
11. Sťažovateľka predložila okresnému súdu 16. marca 2022 podanie, v ktorom oznámila, že 1. júna 2020 bolo do elektronickej schránky okresného súdu doručené aj splnomocnenie na zastupovanie v dovolacom konaní, ktoré spĺňalo všetky náležitosti v zmysle § 35 a nasl. zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. Zároveň bol 16. marca 2022 zaplatený doplatok súdneho poplatku.
12. Spis bol na rozhodnutie o dovolaní po odstránení väd opätovne predložený najvyššiemu súdu 12. apríla 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľky

13. Sťažovateľka argumentuje, že v napadnutom konaní dochádza k porušovaniu jej práv zaručených ústavou a dohovorom. Dôvodí, že s prihliadnutím na ustanovenia Civilného sporového poriadku sa úkony súdu po podaní dovolania obmedzujú na odstránenie väd podaného dovolania, vyrubenie súdneho poplatku, doručenie dovolania protistrane, doručenie vyjadrenia k dovolaniu dovolateľovi a predloženie veci dovolaciemu súdu.
14. Sťažovateľka podala dovolanie bez väd, takže nevznikla potreba vyzývať ju na odstránenie väd podania, pričom okresný súd sťažovateľku vyzval na úhradu súdneho poplatku, ktorý sťažovateľka v súdom stanovenej lehote aj uhradila.
15. Ani po uplynutí viac ako 21 mesiacov však nie sú splnené podmienky na to, aby dovolací súd mohol o dovolaní rozhodnúť. K výzve na úhradu doplatku za súdny poplatok sťažovateľka uvádza,

že nezaplatenie súdneho poplatku v správnej výške bráni vecnému prejednaniu jej dovolania dovolacím súdom. Tento stav pritom zapríčinil okresný súd, keď sťažovateľku 26. júna 2020 vyzval na úhradu súdneho poplatku v zjavne nesprávnej výške.

16. Ďalšou skutočnosťou brániacou vecnému vybaveniu dovolania je podľa sťažovateľky zjavne nesprávny a nesústredený postup okresného súdu, v dôsledku ktorého nedošlo k úplnému prevedeniu splnomocnenia z elektronickej podoby do listinnej podoby.

17. Úkony súdu prvej inštancie v konaní o dovolaní sú úkonmi administratívneho charakteru, ktoré si nevyžadujú žiadnu osobitnú pozornosť. Ako je z doterajšieho postupu okresného súdu zrejmé, tento pri jednoduchých úkonoch zlyhal, pričom uvedené zlyhanie spôsobilo, že dovolanie sťažovateľky nie je ani po roku a trištvrte od jeho podania spôsobilým predmetom dovolacieho konania.

18. Jednoduché úkony okresného súdu nevyžadujúce si osobitné právne posúdenie zabránili prejednaniu jej dovolania v primeranej lehote. Za primerané preto považuje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní vo veci zaistenia úkonov súvisiacich s predložením dovolania najvyššiemu súdu na jeho prejednanie a rozhodnutie.

21. Ústavný súd v kontexte predmetu konania o ústavnej sťažnosti konštatuje, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 276/2020).

22. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Na naplnenie základného práva podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby súd alebo štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

23. Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 190/2019).

24. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

25. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

26. Predmetom ústavného prieskumu je postup okresného súdu pri zaistení úkonov súvisiacich s podaným dovolaním. S prihliadnutím na prípravný a administratívny charakter vykonávaných úkonov ústavný súd nehodnotí vec ako fakticky či právne zložitú.

27. V kontexte druhého kritéria, ktorým je správanie sťažovateľky ako strany sporu, ústavný súd konštatuje, že na predĺžení napadnutého konania sa sťažovateľka nepričinila svojím správaním.

28. V súvislosti s ďalším kritériom, ktorého posúdenie je pre záver o (ne)existencii zbytočných prietáhov v napadnutom konaní nevyhnuté, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09), podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej

neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

29. S prihliadnutím na prehľad procesných úkonov vykonaných vo veci ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu bol, berúc do úvahy prehľad procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní, v zásade plynulý. Spis bol okresným súdom predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní v septembri 2020, t. j. tri mesiace po podaní dovolania, pričom počas stanoveného obdobia okresný súd vykonával nielen administratívne úkony súvisiace s predloženým dovolaním, ale zároveň rozhodoval vo veci stanovenia sumy náhrady trov konania po právoplatnom skončení veci.

30. Skutočnosti obsiahnuté v podaní najvyššieho súdu, ktorým tento vrátil spis okresnému súdu (skutočnosti obsiahnuté v bode 9 tohto uznesenia), naznačujú neefektívnu a nesústredenú činnosť okresného súdu, ktorá si vyžiadala opätovné vykonanie administratívnych úkonov. Najvyšším súdom vyčítané vady však okresný súd odstránil v lehote menej ako tri mesiace (december 2021 – marec 2022) a spis opätovne najvyššiemu súdu bezodkladne predložil na rozhodnutie o dovolaní.

31. Neefektívna činnosť okresného súdu preto s prihliadnutím na už popísané konkrétne okolnosti a predovšetkým jeho promptnú reakciu pri odstraňovaní vád nemohla sama osebe spôsobiť vznik zbytočných prietáhov v napadnutom konaní v súvislosti so zabezpečovaním úkonov v rámci dovolacieho konania.

32. Obdobie 15 mesiacov, počas ktorého bol spis na najvyššom súde (bod 9 tohto uznesenia), a teda mimo dispozičnej sféry okresného súdu nemožno automaticky pripočítať na vrub súdu prvej inštancie, keďže samotný okresný súd nemohol promptnosť reakcie najvyššieho súdu pri posúdení toho, či dovolanie je alebo nie je spôsobilým predmetom konania, ovplyvniť. Záver o (ne)existencii zbytočných prietáhov v príslušnom konaní nemôže byť pritom založený len na jednoduchom matematickom sčítaní celkovej doby konania vo veci, zvlášť za situácie, keď sú úkony v tom istom konaní rozdelené na základe zákonnej právnej úpravy medzi viaceré súdy rôznych inštancií.

33. Okresný súd konal po podaní dovolania v zásade plynulo. Neefektívna a nesústredená činnosť okresného súdu, ktorá sa v napadnutom konaní izolovane vyskytla nespôsobilá predovšetkým s prihliadnutím na promptnosť následných úkonov súvisiacich s odstránením vád vznik zbytočných prietáhov.

34. Ústavný súd na základe uvedeného dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi postupom okresného súdu v napadnutom konaní a obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

35. Keďže ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť, rozhodovanie o ďalších nárokoch sťažovateľky uvedených v petite ústavnej sťažnosti stratilo právny význam.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu